

Doctrina – základní škola a mateřská škola, s.r.o. Zásady hodnocení

I. Úvod

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce základní školy je hodnocení a klasifikace žáků. Hodnocení žáka má motivační, diagnostickou a regulativní funkci.

Při hodnocení a klasifikaci se vychází z ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. Školský zákon, vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

II. Způsob hodnocení

Klasifikace žáka

1. klasifikačními stupni
2. slovním hodnocením
3. kombinací obou způsobů

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání se slovní hodnocení převede do klasifikace.

Uvolnění žáka z předmětu:

- a) Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonných zástupců zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. K žádosti je třeba posudek odborníka – lékaře, PPP.
- b) V případě aktivních sportovců může ředitel školy (na základě žádosti rodičů a souhlasu vyučujícího) žáka pravidelně uvolnit k tréninkům při splnění předem stanovených klasifikačních podmínek. V případě zhoršených výsledků žáka je ředitel oprávněn tento režim zrušit.
- c) Rodiče žáků, kteří se připravují na složení vyšších stupňů zkoušek Cambridge (PET, KET, FCI, CAE), mohou ředitele školy požádat písemně o uvolnění z volitelného předmětu.

III. Zodpovědnost, kritéria a podklady pro hodnocení a klasifikaci

A) Zodpovědnost za hodnocení a klasifikaci

a) *Prospěch*

Za hodnocení a klasifikaci žáka zodpovídá vyučující jednotlivých předmětů.

b) *Chování*

Za věcnou správnost podkladů pro klasifikaci chování žáků zodpovídá třídní učitel.

O snížené známce z chování rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel prokazatelným způsobem uvědomí zákonného zástupce žáka o důvodech snížení známky z chování.

B) Zásady a kritéria pro hodnocení a klasifikaci

Při hodnocení a průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Přihlíží k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat ve výkonu pro určitou indispozici. Přihlíží také ke schopnostem i talentu žáka, k jeho problémům spojenými s poruchami učení a chování. Učitel volí takové formy zkoušení, ověřování vědomostí a dovedností i komunikace s žáky, aby bylo vyloučeno zesměšňování, stresování.

Hlavní zásadou je, že učitel hodnotí vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech.

Učitel posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu a vždy seznámí žáka s výsledky zkoušení, s příčinami a možnostmi nápravy špatných výsledků. Po nemoci klasifikuje učitel žáka s určitým časovým odstupem.

Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení. Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem předchází sebehodnocení, které bude konfrontováno s vnějším hodnocením. Pedagog vede žáka v dovednosti sebe hodnotit ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychologického rozvoje. Sebehodnocení s argumentací předchází hodnocení pedagogem s argumentací.

Při hodnocení a klasifikaci učitel sleduje

- a) Schopnost prakticky využívat vědomostí.
- b) Komunikační schopnosti žáka a jeho grafický projev v závislosti na specifických odlišnostech žáka, srozumitelné, souvislé a věcné vyjadřování.
- c) Samostatnost myšlení – chápání souvislostí, schopnost analýzy a syntézy, zdůvodnění a zobecnění.
- d) Schopnost samostatné práce s učebními pomůckami, s učebnicí, atlasem, tabulkami, slovníky, výpočetní technikou.
- e) Pevnost a trvalost osvojení podstatných poznatků, jak učivu rozumí a chápe jeho význam v širších souvislostech a zda projevuje zájem o získávání vědomostí.
- f) Chápání a přijímání mravních a občanských hodnot – rozeznávání dobrých a špatných názorů, postojů, činů, vnímavost k hodnotám společenství, tradic a kultury, vztah k domovu, přírodě a životnímu prostředí, vztah k péči o své zdraví i zdraví svých spolužáků.
- g) Projev a vlastnosti žáka – spolehlivost, odpovědnost, aktivita, dodržování základních norem kulturního chování a lidského soužití.

C) Podklady pro hodnocení a klasifikaci

- a. Soustavné diagnostické pozorování
- b. Soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenost na vyučování
- c. Analýza výsledků různých činností žáka
- d. Různé druhy zkoušek
- e. Didaktické testy
- f. Kontrolní písemné práce, laboratorní práce, projektové úkoly, praktické činnosti
- g. Konzultace s ostatními učiteli
- h. Konzultace s pracovníkem PPP nebo SPC, výchovným poradcem a ošetřujícím lékařem u žáků se zdravotními problémy a u žáků s poruchami učení a chování
- i. Rozhovor s žákem a jeho zákonnými zástupci

D) Informování zákonných zástupců:

- a) Třídní učitel ve spolupráci s vyučujícím informuje na konci 1. a 3. čtvrtletí o prospěchu a chování žáka stručným zápisem, dále při konzultačních dnech. Při náhlém zhoršení prospěchu nebo chování okamžitě.
- b) Třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci požádají.
- c) Ředitel školy v případě, že dojde k výraznému a déletrvajícimu zhoršení prospěchu nebo chování.
- d) Všichni učitelé zapisují známky, případně slovně hodnotí výkony žáků do žákovských knížek a do systému Bakaláři průběžně.
- e) Všichni vyučující si zakládají podklady pro klasifikaci za dané pololetí. Písemnosti jsou archivovány nejméně po dobu následujícího klasifikačního období a musí být k dispozici ve škole.
- f) Pokud je žákovi navržena nedostatečná, informuje učitel prokazatelným způsobem i s odůvodněním zákonné zástupce a to dříve, než se s touto skutečností seznámí prostřednictvím vysvědčení (nejpozději 10 dní před konáním pedagogické rady).

Vždy ve čtvrtletí kromě tradičního hodnocení jednotlivých předmětů známkou hodnotíme také pohled na přístup žáka k předmětu. Jde o pětistupňovou škálu A-E. K jednotlivým písmenům jsme přiřadili různé úrovně přípravy a aktivity dětí v hodinách. Tato oblast je nedílnou částí hodnocení a vždy ve čtvrtletí chceme touto cestou rodiče i žáky upozornit na případný rozdíl proti klasickým známkám z desetimínutovek, písemných prací apod. Na jedné straně motivujeme žáky, kteří vcelku snadno získávají dobré známky, k větší aktivitě. A na straně druhé podpořit a ocenit snahu žáků, pro něž je cesta k úspěchu daleko složitější. V pololetí a na konci školního roku pak tuto část hodnocení zahrneme do známky na vysvědčení.

Přehled jednotlivých stupňů:

- A - V hodinách je žák aktivní, pracuje tvořivě, samostatně a se zájmem, využívá své osobní předpoklady a rozvíjí je, vyjadřuje se výstižně a přesně, plní své povinnosti a na hodiny je připravený.
- B - Pracuje samostatně s občasnou podporou a menšími chybami, je často aktivní, většinou projevuje zájem, celkem výstižné vyjadřování, na výuku bývá připravený.
- C - Méně aktivní, tvořivý a pohotový, nevyužívá dostatečně své schopnosti, méně samostatný - úkoly plní s pomocí učitele, zájem projeví jen občas, na vyučování bývá připravený jen někdy, zapomíná pomůcky a úkoly.
- D - Je málo aktivní a tvořivý v činnostech, rozvoj schopností je málo uspokojivý, převážně pasivní, projevuje minimální zájem a snahu, projev se značnými obtížemi, pracuje s významnou pomocí učitele, na výuku bývá připravený jen zřídka, neplní své povinnosti.
- E - Je pasivní, rozvoj jeho schopností je neuspokojivý, samostatně nepracuje, pomoc a pobízení bývají neúčinné, neprojevuje zájem, neplní zadání a úkoly, výuku narušuje, opakovaně na ni není připravený.
- Tuto informaci dostávají žáci písemně jako čtvrtletní hodnocení – souběžně je tedy u každého předmětu známka i písmeno.

IV. Hodnocení chování

1. Výchovná opatření (pochvaly a jiná ocenění)

- ústní
- písemná - do žákovských knížek – do systému Bakaláři, na vysvědčení

2. Opatření k posílení kázně

- napomenutí třídního učitele – uděluje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí za drobná porušení školního řádu
- důtka třídního učitele – uděluje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na podnět ostatních vyučujících za opakované porušování školního řádu a o jejím udělení neprodleně informuje ředitele školy
- důtka ředitele školy – je udělena ředitelem školy za hrubé porušení školního řádu nebo za jeho trvalé porušování, udělení předchází projednání v pedagogické radě

Opatření k posílení kázně předchází zpravidla snížené známce z chování. Za jeden přestupek lze udělit pouze jedno opatření (výchovné opatření musí reagovat okamžitě na prohřešek). Typ opatření se řídí závažností přestupku. Všechna výchovná opatření i opatření k posílení kázně se zaznamenávají do katalogového listu žáka (záznamy jsou datovány a podepsány). Třídní učitel musí nejpozději do jednoho týdne prokazatelným způsobem vyznamenevat zákonné zástupce žáka o udělení opatření dle bodu 2b resp. 2c.

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se klasifikuje těmito stupni:

1 - velmi dobré

Žák dodržuje pravidla vnitřního řádu školy a neprohřešuje se proti obecně platné morálce

2 - uspokojivé

Žák poruší pravidla vnitřního řádu školy nebo se proviní proti obecně platné morálce nebo se dopustí závažnějšího přestupku na úrovni přečinu; opakovaně menšími přestupky (nenosí pomůcky na vyučování, neplní zadané úkoly a nerespektuje pokyny vyučujících) nebo se proviní proti obecně platné morálce nebo se dopustí závažnějšího přestupku na úrovni přečinu

3 - neuspokojivé

Žák porušuje vnitřní řád školy hrubě

- prohřešuje se proti obecně platné morálce
- nebo se dopustil závažnějšího přestupku, pro který by po dovršení 15 let věku byl trestně odpovědný (na úrovni trestného činu)

Mezi závažné přestupky patří:

šikanování, záškoláctví, krádeže, užívání nebo distribuce drog, fyzické násilí a další porušování školního řádu mající charakter trestného činu, které se staly ve školním prostředí, hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy.

Ředitel školy může na vlastní rozhodnutí nebo z podnětu udělit po projednání na pedagogické radě pochvalu na vysvědčení, důtku ředitele školy, sníženou známku z chování.

Třídní učitel může z vlastního rozhodnutí nebo z podnětu udělit pochvalu, napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele a neprodleně o tom informuje ředitele školy.

V. Hodnocení prospěchu

1. Prospěch ve vyučovacích předmětech je klasifikován pěti stupni:

1 - výborný

2 - chvalitebný

3 - dobrý

4 - dostatečný

5 - nedostatečný

2. O slovním hodnocení nebo kombinaci obou způsobů rozhodne pro daný školní rok ředitel školy po projednání na zahajovací pedagogické radě.

3. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka podložené odborným posudkem (lékař, PPP).

4. Na základě lékařského posudku může být žák osvobozen z daného předmětu na základě rozhodnutí ředitele školy.

VI. Charakteristika stupňů prospěchu

A) Předměty s převahou teoretického zaměření

1 - výborný

žák ovládá základní i rozšiřující učivo uceleně, přesně a úplně, pouze s občasnými menšími nedostatky, získané vědomosti a znalosti dovede prakticky uplatňovat (100% - 90% vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech).

2 - chvalitebný

žák ovládá základní i rozšiřující učivo téměř úplně a přesně, je schopen samostatné práce a logického myšlení, projevují se nepřesnosti v ústním i grafickém projevu i v praktických činnostech (89% - 75% vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech).

3 - dobrý

žák ovládá alespoň základní učivo téměř úplně, nedostatky při ústním nebo písemném projevu i praktických činnostech je schopen korigovat sám nebo za pomoci učitele, je schopen logického myšlení, i když se často mýlí (74% - 45% vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech).

4 - dostatečný
žák má potíže se zvládnutím základního učiva, je odkázán na pomoc učitele, je nesamostatný, v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, nedostatky v ústním a grafickém projevu i praktických činnostech napravuje pouze ve spolupráci s učitelem (44% - 25% vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech).

5 - nedostatečný

žák neovládá základní učivo, má závažné nedostatky v ústním a písemném projevu i praktických činnostech, nemá snahu chyby a nedostatky odstranit ani za pomoci učitele (méně 25% vědomosti a dovednosti žáka vzhledem k očekávaným výstupům, které jsou formulovány v učebních plánech).

B) Předměty s převahou výchovného působení a praktického zaměření

výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, praktické činnosti

1 - výborný

žák rozvíjí své osobní předpoklady, je velmi aktivní a samostatný, osvojené vědomosti, dovednosti a návyky tvořivě aplikuje, projevuje výrazný zájem o daný obor, případná absence talentu, či jeho menší míra je nahrazena zájmem a pílí

2 - chvalitebný

žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný, rozvíjí své přirozené schopnosti, nedostatek talentu nahrazuje pílí, snaží se o rozvoj své osobnosti v dané oblasti, ale nevyužívá všech svých možností, jeho vědomosti a dovednosti mají občas chyby, umí je napravit.

3 - dobrý

žák je v činnostech méně aktivní a tvořivý, jen minimálně rozvíjí své schopnosti, úkoly řeší s chybami, je málo pohotový a samostatný, dovednosti aplikuje za pomoci učitele.

4 - dostatečný

tímto stupněm se žáci klasifikují výjimečně, projevují-li trvalý negativní vztah a nezájem o daný předmět

5 - nedostatečný

zpravidla se žáci tímto stupněm neklasifikují

C) Rozsah a struktura slovního hodnocení

Obsah slovního hodnocení by měl být pozitivně motivační, současně však i objektivní a kritický. Musí obsahovat konkrétní vyjádření toho, co žák v daném vyučovací předmětu zvládl a v jaké kvalitě. Vymezí další postup rozvoje žáka se zřetelem k vynaloženému úsilí a k individuálním předpokladům žáka pro vyučovací předmět.

V předmětech s převahou výchovného zaměření bude v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnocena především tvořivost, dovednost spolupracovat, aktivita v činnostech a vztah k nim, kvalita dovednosti, návyků a postojů, schopnost sebehodnocení a hodnocení druhých.

V předmětech naukového charakteru pak kvalita myšlení, samostatnost, tvořivost, přesnost a výstižnost vyjadřování, kvalita a rozsah vědomostí, dovedností, návyků, kvalita výsledků činnosti, dovednost učit se, spolupracovat, úroveň samostatného a tvořivého rozhodování, schopnost hodnocení, zájem žáka. Ve slovním hodnocení musí být uvedeno zda žák z daného předmětu prospěl, nebo neprospěl.

D) Hodnocení práce v zájmových útvarech

Škola může pro žáky organizovat zájmové kroužky. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se neklasifikují známkami, ale hodnotí se těmito stupni:

- **pracoval**

- **pracoval úspěšně**

E) Celkové hodnocení žáků a podmínky postupu do dalšího ročníku
Celkový prospěch žáka v 1. – 9. je na vysvědčení hodnocen těmito stupni:

- prospěl s vyznamenáním

Žák je hodnocen stupněm prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2-chvalitebný, průměr stupňů prospěchu není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

V případě použití slovního hodnocení převede učitel hodnocení na stupeň a stanoví celkové hodnocení.

- prospěl

Žák je hodnocen stupněm prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5-nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- neprospěl

Žák je hodnocen stupněm neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5-nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Podmínky postupu do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně některý ročník opakoval a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně některý ročník opakoval, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

VI. Hodnocení žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami

U žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami, tj. jednak žáků s poruchami učení či chování, tělesným nebo smyslovým postižením, či jiným znevýhodněním, ale i u žáků mimořádně nadaných, uplatňujeme speciálně pedagogické zřetele, metody a postupy. Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění.

Pro žáky, u kterých se projevují příznaky některé ze specifických poruch učení (SPU – dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie) či chování (ADD – porucha pozornosti, ADHD - porucha pozornosti provázená hyperaktivitou), je vypracován Plán pedagogické podpory. Pokud se ukáže jako nepostačující, posíláme žáka se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Na základě výsledků vyšetření a doporučení poradny uplatňujeme konkrétní pedagogická opatření:

- u žáků uplatňujeme individuální přístup, respektujeme jejich pracovní tempo, umožňujeme (po dohodě s rodiči) slovní hodnocení v předmětech, do nichž se porucha promítá
- vytváříme individuální vzdělávací plán (IVP), který vychází z konkrétních vzdělávacích potřeb žáka a podle kterého se s žákem pracuje v hodinách, příp. 1h týdně individuálně navíc (dle doporučení PPP)
- používáme odlišné metody výuky a hodnocení, nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy, na doporučení poradny redukuje obsah a rozsah učiva
- snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí, posilujeme motivaci žáků
- úzce spolupracujeme s rodiči
- žákům mimořádně nadaným se snažíme vytvářet dostatečně podnětné prostředí hlavně v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Nabízíme možnost uplatnění tvůrčích sil v samostatných školních projektech nebo oborových soutěžích a olympiádách, prohloubení učiva, zadávání specifických úkolů, referátů, rozvoj schopností při skupinovém vyučování. Žáky usměrňujeme v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

VII. Absence žáka, která v daném předmětu překračuje hranici 25 %, může být důvodem pro neklasifikování žáka. V takovém případě je žákovi ředitelem školy určen termín pro doplnění klasifikace. Formu doplnění klasifikace určuje vyučující, doplnění klasifikace není komisionální zkouškou.

VIII. Prodloužené klasifikační období

Nelze-li žáka klasifikovat na konci prvního pololetí pro závažné objektivní příčiny, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka klasifikovat na konci druhého pololetí pro závažné objektivní příčiny, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do konce září následujícího šk. roku. Do té doby žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník.

IX. Opravné zkoušky

Žáci 9. ročníku a žáci, kteří na daném stupni dosud neopakovali ročník a na konci roku neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku (31.8.), ze závažných důvodů do 15. září následujícího školního roku. Termín stanoví ředitel školy.

X. Pochybnosti o klasifikaci

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dověděl, nejpozději však do 3 dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení, je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, žádá krajský úřad. Rodiče žáka mohou požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti.

XI. Vysvědčení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za 1. pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

Vyplňování vysvědčení se řídí pokyny MŠMT ČR pro daný školní rok.

XII. Všeobecná ustanovení

Tyto zásady byly projednány a schváleny na pedagogické radě dne 28. 8. 2023, nabývají účinnosti dnem 4. 9. 2023.

V Liberci dne 28. 8. 2023

Mgr. Jiří Paclt, ředitel školy